

ŠTEV. 2.

LETNIK XXX.

NARODNI GOSPODAR

**GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.**

V LJUBLJANI, DNE 15. FEBRUARJA 1929.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 2, 1. 1929.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Adlešičih, r. z. z. n. z., se bo vršil 19. marca 1929 ob 3. uri pop. v župnijski pisarni. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zadnjega zapisnika občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1928. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnega društva za župnijo Sv. Ana v Slov. gor., r. z. z. n. z., se vrši dne 10. marca 1929 ob 8. uri zjutraj v Društvenem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Beli cerkvi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. febr. 1929 ob 3. uri pop. v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 3. nadomestna volitev člana načelstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice za blejski kot na Bledu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. marca 1929 ob pol 3. uri v pisarni župnišča. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1928. 3. poročilo o izvršeni reviziji. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Blokah, r. z. z. n. z., se vrši dne 17. marca 1929 v uradnih prostorih pri Fari št. 22 ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje in odobrenje računskega zaključka za 1. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Braslovčah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. februarja 1929 ob 15. uri v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Braslovčah, r. z. z. o. z., se vrši dne 3. marca 1929 v društvenem domu ob 15. uri s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje zadnjega reviz. poročila. 3. odobrenje računskega zaključka za 1. 1928. 4. volitve načelstva in nadzorstva. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Breznu ob Dravi, r. z. z. n. z., bo v torek dne 12. marca 1929 ob 14. uri v župnišču Brezno s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 3. poročilo načelstva. 4. poročilo nadzorstva. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti in predlogi.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Češnjici pri Železnikih, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. marca 1929 ob 4. uri pop. v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za 1. 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Redovita godišnja glavna skupština Zadruga za štednjo i zajmove u Dol. Dubravi, r. z. s. n. j., obdržat će se 24. febr. 1929 poslepodne u 2. sata u prostorij zadruga poslovne, sa sledećim dnevnim redom: 1. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 2. čitanje zapisnika poslovne god. 1928. 3. odobrenje računskog zaključka za god. 1928 i podjeljenje apsolutorija ravnateljstvu. 4. čitanje revizijskog poročila od 26. jan. 1928. 5. promjena pravila. 6. izbor upravnog odbora za sledeća 3 leta. 7. slučajnosti.

Redovita godišnja glavna skupština Hrvatske selj. gospodarske udruge u Dol. Dubravi, r. z. s. o. j., obdržat će se dne 3. marta 1929 poslepodne u 2. sata u školskoj zgradi sa sledećim dnevnim redom: 1. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 2. čitanje zapisnika zadnje skupštine. 3. odobrenje računskog zaključka za g. 1928 i podjeljenje apsolutorija ravnateljstvu. 4. čitanje revizijskega poročila od 28. jan. 1928. 5. izbor obraničkog suda za jednu godinu. 6. predlog likvidacije. 7. eventualije.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Fari pri Kostelu, r. z. z. n. z., bo v nedeljo dne 24. februarja 1929 ob 15. uri v uradnici. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru in odobrenje. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Grižah, r. z. z. n. z., se vrši dne 17. marca 1929 zjutraj ob 8. uri v posojilničnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega zapisnika. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Horjulu, r. z. z. n. z., se vrši dne 24. februarja 1929 ob 3. uri pop. v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. potrjenje računskega zaključka za leto 1928. 5. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12-50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Ant. Kralj:

O izključevanju članov.

Kot vzrok prenehanja članstva v zadrugi navaja naš zadružni zakon prostovoljno odpoved članstva (oziroma vseh deležev), smrt in izključitev (§ 5, točka 4). Poleg tega omenja na drugih mestih kot vzrok prenehanja članstva še posebej, če član z dovoljenjem načelstva prenese svoj delež, oziroma vse svoje deleže na kako drugo osebo (§ 83) in če zasebni upnik zadružnika odpove njegovo članstvo (§ 59).

Zakon se omeji na to, da označuje izključitev kot vzrok za prenehanje članstva. Natančnejših odredb v tem oziru zakon ne obsega, ampak prepušča vsaki posamezni zadrugi, da uredi to zadevo v svojih pravilih kakor hoče. Zlasti zakon ne omenja nič, v katerih slučajih in iz kakšnih vzrokov se mora ali se sme član izključiti. Istotako molči popolnoma o tem, kateremu organu zadruga pristoji pravica izključevanja. Vse te stvari, kakor rečeno, prepušča zakon za drugam, da jih v svojih pravilih uredi, kakor vedo in znajo.

Kadarkoli se torej pojavi vprašanje, ali sme zadruga kakega člana izključiti, oziroma kateri njen organ naj ga izključi, je treba vselej to vprašanje reševati na podlagi pravil dotične zadruge. Zakon sam nam ne daje nobene podlage, na katero bi se mogli opirati.

Ako primerjamo določbe pravil posameznih zadrug v tem oziru, vidimo, da vlada največja raznoličnost in neenakost tako glede vzrokov za izključitev kakor tudi glede postopanja ob izključitvi.

Največkrat se kot vzrok za izključitev navaja: ako član ne izpolnjuje svojih zadružniških dolžnosti, ako škoduje dobremu imenu ali kreditu zadruge, ako deluje proti interesom zadruge, ako pride v konkurz, ako se proglasi nad njim skrbstvo (kuratela), ako je bil obsojen zaradi kakega kaznivega dejanja in je s kaznijo združena izguba t. zv. častnih državljanskih pravic. Bolj redko nahajamo kot vzrok za izključitev okolnost, da je član istočasno vpisan pri kaki drugi zadrugi z istim ali podobnim delokrogom ali ako se udeležuje kakega podjetja, ki je zadrugi konkurenčno, ako ne izpolnjuje dobavne dolžnosti (n. pr. pri mlekarstvih zadrugah), ako se član pri rajfajzenski posojilnici izseli iz določenega okoliša i. t. d.

Zakonitih vzrokov za izključitev ni, t. j. takih vzrokov, kjer bi se član že po zakonu moral izključiti. Zato more biti član izključen samo iz kakega takega vzroka, ki je v pravilih omenjen.

Napačno bi bilo torej mnenje, da bi smela zadruga brez nadaljnega izključiti kakega člana, če bi naknadno pri njem ne bili več dani pogoji, ki so potrebni za dosEGO članstva, n. pr. če bi član naknadno izgubil svojo poslovno sposobnost (bi prišel

v konkurz ali pod kuratelo). V takem primeru bi se smelo člana izključiti samo tedaj, če bi bila izključitev zaradi teh vzrokov izrecno dopustna po pravilih. Proglasitev konkurza ali izguba poslovne sposobnosti sama še ni zadosten vzrok za izključitev. Tudi če se kdo pogreša že dalj časa, more biti izključen le, če to predvidevajo pravila. Nasprotno je sodna proglasitev za mrtvega enaka fizični smrti. Kar je pri fizičnih osebah smrt, to je pri pravnih osebah razdružba, ki torej sama po sebi povzroči prestanek članstva.

Kot dopusten vzrok za izključenje se mora smatrati, ako se članu zaradi neizpolnjevanja združniških dolžnosti naloži globa in on te globe ne plača. Toda tudi v tem primeru je izobčenje mogoče le, ako je to kot dopustno označeno v pravilih.

Zgoraj navedeni vzroki, zaradi katerih je mogoča izključitev, so dostikrat opisani tako na široko, da se da včasih v konkretnem slučaju težko odločiti, ali je vzrok podan ali ne. Če se n. pr. kot povod za izobčenje navaja neizpolnjevanje združniških dolžnosti, se bo dalo to splošno načelo dejansko tolmačiti zelo različno in če bi hoteli to pravilo strogo izvajati, bi bilo pri marsikateri zadrugi izključiti mnogo, mnogo članov.

Kateri organi so za izključevanje kompetentni, zopet zakon nič ne določa, ampak prepušča tudi to stvar posameznim zadrugam, da jo uredi po svojem prevdarku v pravilih.

Dostikrat je po pravilih pravica do izključevanja sicer priznana načelstvu, toda se more izobčeni član pritožiti na nadzorstvo ali na občni zbor ali na posebno zadrugino razsodišče. Naleteli bomo tudi na slučaje, da je izključevanje članov pridržano občnemu zboru. Jasno je, da more člana izobčiti samo oni organ, ki je v pravilih

označen kot za to pristojen. Ako bi pa ne bilo v pravilih kake zadruge v tem oziru ničesar določenega, potem je za izključevanje pristojno načelstvo kot zakoniti zastopnik zadruge v njenih odnošajih napram članom.

Sklep o izobčenju mora oni organ, ki je člana izključil, prizadetemu članu sporočiti. Pri tem nastane vprašanje, ali mora svoj sklep tudi utemeljiti in izobčenemu sporočiti vzroke, zakaj je bil izključen. Tudi v tem oziru zakon ničesar ne predpisuje in zato je opravičena domneva, da ni treba, da bi moralo obvestilo o izključitvi navajati tudi vzroke, zakaj se je to zgodilo.

Po pravilih nekaterih zadrug se izključeni član lahko proti izključitvi pritoži na nadzorstvo ali pa na občni zbor. Ako se izključeni član ne posluži pravice do pritožbe, potem postane izključenje pravomočno takoj, ko preteče za pritožbo določeni rok. Če pa izobčeni član pravočasno vloži pritožbo, potem je od sklepa višje instance odvisno, ali postane izključitev veljavna ali ne.

Potem, ko je izčrpan po pravilih določeni instančni pot, more član še s tožbo pred rednim sodiščem nastopiti proti izključenju. Vsak član more namreč tožbenim potom izpodbijati sklepe, ki so protivni pravilom ali zakonu. Izključeni združnik bo v tožbi zahteval, da se sklep o izključitvi proglasi kot pravno neveljaven. Tožbo bi bilo v takem slučaju naperiti proti zadrugi v roke načelstva.

Toda s tem, da izobčeni član vloži pritožbo na nadzorstvo oziroma na občni zbor, ali da vloži proti izključitvi tožbo pri rednem sodišču, se ne zadrži učinkovitosti izključenja. Izobčeni član se ne more posluževati svojih članskih pravic že od dneva izključenja, zlasti nima pravice udeležiti se občnega zbora, oziroma če je izključen bil

član načelstva ali nadzorstva, se ne sme več udeleževati sej teh organov. Če se kasneje vsled pritožbe izključenje proglasi za neveljavno, dobi zopet nazaj vse svoje članske pravice.

Večkrat se pojavi vprašanje, ali je dopustno iz članstva izključiti kakega odbornika ali člana nadzorstva.

Tudi odborniki in člani nadzorstva so ravno tako zadružniki kakor drugi in zato

je tudi te funkcionarje mogoče izključiti iz zadruga ravno tako kakor vsakega drugega zadružnika, ako je v izvestnem slučaju podan v pravih določeni pogoj. Ravno pri teh funkcionarjih zadruga se še lažje nego pri ostalih članih pripeti, da kršijo svoje dolžnosti in zato se mora zadrugi priznati pravica, da ima proti njim na razpolago sredstvo izključenja.

Sadjarske zadruga.

(Konec.)

(Referat prof. Jos. Priola na izrednem občnem zboru, dne 13. decembra 1928.)

Naša sadna trgovina.

Poglejmo sedaj, da-li odgovarja naša sadna trgovina pravkar povdarjenim zahtevam in da-li je sposobna tekmovali na mednarodnem sadnem trgu?

Dočim je trgovina z moštnim sadjem že precej organizirana in se tudi v dobrih letinah moštno sadje dobro proda, ako ni pridelovalni okoliš preveč oddaljen od prometnih zvez, se opaža popolna dezorganizacija v kupčiji z namiznim sadjem. Ta je do kraja neurejena in za enkrat žal večinoma v rokah inozemskih kupcev in špekulantov. Naš slovenski človek igra navadno le vlogo posredovalca pri nakupu in prevzemu blaga in se zadovolji z drobtinami, ki padajo od bogate tujčeve mize. Ako pridejo v sadnih letinah inostranski kupci in so pripravljeni plačati sadje po primernih cenah, je stvar popolnoma v redu. Če pa ti ne pridejo, smo primorani sadje najboljših sort predelati v sadjevec, odnosno ga prekuhati v žganje, kar je velik greh na našem narodnem gospodarstvu.

Pa tudi v letih, ko je dovolj povpraševanja po sadju, zaslužijo mnogo le razni preprodajalci. Tako se je doga-

jalo n. pr. letos v mariborskem okolišu, da je plačal začetkom izvozne sezone prekupec A producentu Din 2.— za kg sadja, ga je prodal na to prekupcu B po Din 2.70, ta zopet prekupcu C po Din 3.20. Zadnji prekupec je prodal isto inozemskemu trgovcu, ki ga je vnovčil končno po Din 6.50. Naš producent je dobil torej za kg jabolk Din 2.—, prekupci so pa zaslužili pri vsakem kg 4.50 Din.

Sedaj pa nekoliko računa! Vzemimo, da so zaslužili vmesni dobičkarji letošnjo jesen pri vsakem kg sadja povprečno samo 1.— Din. To znaša pri enem 15-tonskem vagonu 15.000.— Din, pri 876 vagonih, ki smo jih to jesen izvozili, pa okroglo 13.000.000.— Din. Torej najmanj 13 milijonov dinarjev je izginilo letos v mariborskem okolišu v žepe raznih prekupcev, namesto v žepe naših producentov!

O drugih nerednostih, ki se dogajajo leto za leto v naši sadni kupčiji, raje molčim. Mnogo izmed teh „sadnih trgovcev“ ne razumejo sploh ničesar, niti o sadnih sortah, niti o njih vrednosti, še manj seveda o trgovskih uzancih, ki so veljavne danes na sadnem trgu. Škoda, ki jo prizadevajo razni brezvestni in neredni špekulanti ugledu na-

šega sadja, je nepregledna in se ne da popisati.

Inozemski veleodjemalec, ki je enkrat nasedel, v drugič navadno ne pride več, marveč išče zvez drugod, kjer upa na solidnejšo postrežbo. Izgubo pa ima koncem koncev — kakor vedno — naš producent.

Edini izhod — sadjarsko združništvo.

To so dejstva, katerih ne moremo mirno prezreti! Tukaj ni druge pomoči, nego da se postavimo na lastne noge in se organiziramo v sadjarskih združgah, ki bodo prevzemale blago od svojih članov in ga oddajale neposredno tu-ali inozemskim veleodjemalcem. Le tako bo mogoče izločiti številne vmesne dobičkarje, od katerih milosti in dobre volje smo bili doslej popolnoma odvisni. Dobiček od sadnega izkupička ne bo romal v več žepe prekupčevalcev, marveč bo ostal v rokah producenta, ki si ga je s svojim trudom in delom tudi pošteno zaslužil! Na združni podlagi bo mogoče izvesti marsikateri načrt, ki bi povzročal posamezniku težkoče in bo mogoče dovršiti velike in mnogostranske naloge, od katerih uresničenja bo odvisna nadaljna usoda našega sadjarstva.

Kakšen bo delokrog sadjarske zadruga?

Od kraja bo omejila zadruga svoje delovanje izključno le na prevzem in vnovčevanje sadja svojih članov. V ta namen bo uredila v sadnih okoliših, na določenih mestih s primernimi prostori, takozvane sadne nabiralnice, kamor bodo pripeljali člani svoje blago. Tukaj se bo sadje po enotnih načelih sortiralo, vložilo v enotne posode ter odposlalo takoj veletrgovcu v tu-ali inozemstvu. Pri članih, ki razpolagajo z večjimi množinami sadja, se

bo izvedlo sortiranje in vkladanje tudi na njihovem domu. Trdo neobčutljivo, kakor tudi moštno šadje se ne bo vlagalo v posode, marveč razpošiljalo prosto nasipano v vagonih („alla rinfusa“).

Ker so cene namiznemu sadju v dobrih sadnih letinah v času glavne izvozne sezone često jako nizke, bo poiskala zadruga na primernem kraju prostore za ureditev sadnega skladišča (magacina), v katerem bo mogla hraniti večje količine za daljšo dobo. S tem se bo pridobil čas za sortiranje in pakovanje in se bo vnovčilo blago takrat, ko bo konjunktura ugodnejša in višje cene. S početka bodo oskrbovale sortiranje izvežbane delavke odnosno delavci, kasneje se bo nabavil poseben sortirni stroj, s katerim se bo delo pospešilo in pocenilo.

Da bo mogla uporabiti zadruga tudi manjvredno namizno in moštno sadje svojih članov ter da se riziko, ki je pri sadju vsled njegove občutljivosti večji nego pri drugem blagu, po možnosti zmanjša, bo treba poiskati prikladne prostore, v katerih se uredi vzorna moštarna in klet za shranjevanje sadnega vina. Nagli pogibelji podvrženo blago, ki se iz kakega vzroka ne bi moglo pravočasno vnovčiti, kakor tudi moštno sadje se bo tukaj predelalo v sadjevec. V rokah veččega, strokovno naobraženega kletarja bo doseglo sadno vino prvovrstno kakovost in bo našlo brez težave dobrega kupca.

Poleg moštarne se bo odmeril tudi kotiček za instalacijo destilacijskega kotla, v katerem se bodo prekuhavale sadne tropine v žganje. Na ta način se bo izkoristilo vse do zadnjega ostanka, kar bo vplivalo ugodno na celoten gospodarski uspeh.

Vse sadje, ki ga oddajo člani zadrugi, bo plačano takoj pri prevzemu po tržni ceni. Koncem poslovnega leta se bo morebiten čisti dohodek porazdelil deloma med združnike, deloma pa porabil za ojačenje

zadruginega rezervnega fonda. Rezervni fond je potreben osobito sadjarski zadrugi, da bo v stanju vzdržati v časih krize, s čimer je treba brezpogojno računati.

Nadalje bo poizkušala urediti zadruga svoje prodajalne za fina namizna jabolka v Belgradu, Zagrebu, Novem Sadu in Ljubljani. Ker je v omenjenih mestih mnogo povpraševanja po finem sadju, utegne biti tako podjetje prav dobičkanosno.

Čim bodo dopuščale okolščine, se bo ustanovila združna drevesnica, iz katere bodo dobivali člani sadno drevje po znižanih cenah. Spričo občutnega pomanjkanja sadnega naraščaja, se bo s tem obnova starih sadovnjakov in naprava novih nasadov jako olajšala.

Ker je odvisna dobra kakovost in cena pridelka v veliki meri od umne oskrbe sadnega drevja ter intenzivnega zatiranja škodljivcev in bolezni, bo preskrbovala zadruga svoje člane z različnimi potrebščinami, kakor z drevesnimi škropljivkami, orodjem za čiščenje in precepljanje drevja, z drevesnim karbolinejem, modro galico, umetnimi gnojili i. t. d. Prirejala bo poučna predavanja in tečaje, sadne razstave in sejme, ki naj zainteresirajo tu in inozemske konzumente za naše blago.

Ko bo stala zadruga čez leta na solidnih in trdnih temeljih ter razpolagala s potrebnim kapitalom, bo šla, ako bodo zahtevali to njeni gospodarski interesi, korak dalje, in bo ustanovila tovarno za predelavo sadja v razne trpežne izdelke: mezge, marmelade, kompote, suho sadje, brezalkoholne sadne pijače, koncentrirane soke, sadni kis i. dr. Če pomislimo, da se uvažajo ti izdelki k nam večinoma iz inozemstva: Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije in drugod, in to navzlic temu, da imamo dovolj za konzerviranje sposobnega raznovrstnega sadja doma, uvi-

dimo, da bi bila konzervna industrija potrebna in bi imela vse pogoje za razvoj in obstanek. Navedenih izdelkov bi se konzumiralo precej doma v Sloveniji, k čemur bi pripomogel do neke mere tudi živahen tujski promet, dočim bi našel ostanek dovolj odjemalcev v drugih delih države.

V sadnih okoliših, kjer bo pokazala potreba in bo dovolj zanimanja pri sadjarjih, bo ustanovila zadruga s časom tudi svoje podružnice. S tem se bo centrala razbremenila, združno delo pa pointenzivilo.

To so torej v kratkih obrisih naloge, ki si jih bo zadruga postavila. Kakor je bilo povdarjeno in umljivo samo ob sebi, ne bo začela izvajati zadruga vseh točk programa hkrati, marveč stopnjema, v mejah njenih finančnih možnosti. Ogibala se bo od kraja dragih investicij, ki bi jo ovirale v njenem razvoju in si bo prizadevala shajati s čim škronejšimi sredstvi. Seveda ne sme iti štednja tako daleč, da bi bila v škodo brezhibnemu obratovanju!

Osnovno načelo zadruge bo: z malim začeti in z velikim končati, ne pa obratno. Za vzor bo služila Sadjarska zadruga v Litomežicah na Češkem, ki je bila ustanovljena leta 1922 s 13 člani, a je imela po preteku 4 let t. j. leta 1926 že 487 združnikov ter nad 14.000.000 Kč. celokupnega prometa. V tem letu je izvozila omenjena zadruga 702 vagona svežega sadja po Labi na dveh lastnih ladjah v nordijske dežele in je ustanovila več novih podružnic.

Kaj je potrebno za prospevanje sadjarskih zadrug?

V naravi sadjarskih zadrug je, da se morajo boriti z mnogimi težkočami: neenakomernimi sadnimi letinami, odvisnostjo kakovosti pridelka od vremena, zajedalcev in bolezni, z jako nestalnimi tržnimi cenami, zlasti pa z okolnostjo, da je sadje izredno

občutljiva roba, ki je podvržena pogubi v večji meri nego drugo blago.

Za prosepvanje te vrste zadrug sta radi tega odločilne važnosti dva činitelja:

1. Komercijelno in tehnično vodstvo, ki mora biti na višku in doraslo v vsakem vpogledu svoji nalogi. Ker so sposobne strokovne moči danes silno redke in drage, je to vprašanje eno izmed najtežavnejših za vsako zadrugo. Kakor potrjujejo izkušnje pri nas in drugod, je marsikatera zadruga ponesrečila, ako je strokovno vodstvo odpovedalo.

2. Zvesto in disciplinirano članstvo, ki ne pozna zadruga le ob času krize, marveč tudi v letih konjunktore. Za sadjarskega zadružnika še ni dovolj, da vplača svoj delež, a se potem za zadrugo ne zmeni več. S papirnatimi deleži, zlasti če so ti nizki, zadruga ne more dosti početi, ne more plačati uslužbencev, ne prevzetega blaga in je primorana delati s tujim kapitalom. Mnenja sem zategadelj, da deleži ne smejo biti prenizki, zlasti spočetka, da se naveže članstvo tesneje na usodo zadruga. V našem kmetijskem zadrugarstvu žal globoko ukoreninjeno geslo: „Zadrugi čim manj nuditi, čim manj zanjo žrtvovati, toda od nje vse mogoče zahtevati“, je do kraja pogrešno in eden glavnih vzrokov neuspevanja teh podjetij. Na napačni poti so oni „zadružniki“, ki smatrajo zadrugo za odkladališče in vnovčevalnico vsega onega blaga, katerega nihče drugi ne mara.

Bilo bi zares čudno in nepojmljivo, da bi zadruga ne uspevala, ako se zavedajo vsi člani svoje dolžnosti in oddajajo le skrbno obrano in sortirano sadje. Vsekakor je bolje za zadrugo, ako ima manjše število, toda zvestih in poštenih, za dobro in vzvišeno stvar vnetih udov, kakor pa številno član-

stvo, ki svoje dolžnosti ne izpolnjuje in je zadrugi le v breme!

Preden končam, hočem omeniti še

Sadjarske zadruga v naši državi.

Sadjarske zadruga so v naši kraljevini razmeroma redko posejane.

V Srbiji obstojata dve sadjarski zadrugi: V Arilji blizu Požege in Kačulici v čačanskem okraju. Prva se bavi pretežno z vnovčevanjem jabolk in ima lastno skladišče za 30 vagonov sadja; druga je slivarska zadruga ter se peča s sušenjem sliv in izdelovanjem pekmeza.

Tudi Hrvatje imajo dve sadjarski (vočarski) zadrugi, namreč v Kostanjici in Križevcih, o delovanju katerih pa žal ni bilo mogoče dobiti točnih podatkov.

V Sloveniji sta bili ustanovljeni v razdobju od 1873 do 1912 dve nemški sadjarski zadrugi (Obstverwertungsgenossenschaften) v Mariboru, ki sta pa likvidirali že pred letom 1912. Ista usoda je zadela obe slovenski sadjarski zadrugi v Novem mestu in Mariboru. Prva je prešla v likvidacijo l. 1925, druga pa l. 1927.

Pred enim mesecem je bila vpisana na novo v združni register Vinarska in sadjarska zadruga v Ptuj, ki se namerava pečati s predelavo grozdja in sadja v vino ter prodajo svežega sadja.

Dne 1. decembra t. l. — ravno na 10 letnico ujedinjenja — se je ustanovila Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru, katere delokrog se razteza na vso mariborsko in del ljubljanske oblasti, kolikor jo leži severno od Save. Ta zadruga si je osvojila, kakor je razvidno iz njenih pravil, program, o katerem je bilo pravkar govora. Želimo ji danes ob njeni zibelki, da bi premostila razne začetne ovire ter pritegnila v svoje okrilje čim večje število slovenskih sadjarjev.

K zaključku si dovoljujem predlagati naslednje resolucije:

1. Oblastna odbora [mariborske in ljubljanske oblasti ter kmetijsko ministrstvo se naprošajo, da priskočijo novo ustanovljeni sadjarski zadrugi na pomoč z izdatnimi subvencijami zlasti prva leta, ter vnesejo v prihod. proračune v to svrhu primerne zneske.

2. Mariborski oblastni odbor naj nastavi poleg treh rednih sadjarskih nadzornikov referenta (nadzornika) za sadno uporabo, kojega naloga bo prirejati po deželi predavanja in tečaje o pravilnem spravljaju, sortiranju, pakovanju in vnovčenju sadja, o shranjevanju presnega sadja, napravi raznih sadnih izdelkov v kmečkem gospodinjstvu, umnim ravnanje s sadnim vinom i. t. d.

3. Zadržna Zveza v Ljubljani se naproša, da podpre Sadjarsko zadrugo s ceneni krediti in ji pomore tako, da bo mogla pričeti s smotrenim delovanjem.

4. Oblastna odbora odpremita preko Zbornice za trgovino, obrt in industrijo s tehtnimi dokazi podprte predloge na ministrstvo za promet in kmetijsko ministrstvo, da se znižajo tovarne tarife na sveže sadje v vsej državi in preskrbi za prevoz zadostno število sposobnih vagonov.

5. Oblastna odbora blagovolita posredovati pri kmetijskem, trgovinskem in zunanjem ministrstvu, da se napravi na zunanjih tržiščih primerna reklama za naše sadje, zlasti jabolka, ki se lahko kosajo glede kakovosti z vsemi sadjerodnimi deželami.

Zadružništvo na Francoskem.

(Po članku iz Blätter für Genossenschaftswesen.)

Zadružna organizacija za izboljšanje gospodarskega stanja se je v Franciji že zgodaj pojavila. Posebno delavstvo je bilo tisto,

6. Da se napravi energičen konec neznosnim razmeram, ki vladajo danes v naši sadni trgovini in da se dvigne ugled našemu blagu v inozemstvu, se naprošata oblastna odbora, da uvedeta z uredbo nakladno kontrolo na vseh žel. postajah Slovenije, na katerih se pečkasto sadje naklada in izvažajo. V to svrhu se izdela poseben pravilnik in izvežba kontrolno osebje v zadevnih tečajih.

7. Oblastna odbora naj podvzameta potrebne korake pri kmetijskem in trgovinskem ministrstvu, da se ju obvešča sproti o stanju sadne letine in cenah sadja v inozemstvu in sicer na podlagi poročil, ki jih dobivata omenjeni ministrstvi od naših zunanjih zastopstev (konzulatov, poslaništev i. t. d.)

8. Ker je sedanja uradna statistika do kraja pomanjkljiva in nezanesljiva, se naprošata oblastna odbora, da izvedeta v doglednem času štetje sadnega drevja v obeh oblastih. Točna statistika bo tvorila podlago za nadaljno udejstvovanje v tej panogi.

9. Ministrstvo za promet se naprosi, da na razpolago točne statistične podatke o uvozu in izvozu sadja iz Slovenije v minulem 10-letju. V bodoče se bo zahtevalo te podatke sproti koncem vsake izvozne sezi.

10. Z ozirom na izredno gospodarsko važnost sadjarstva v Sloveniji, se naprošata Oblastna odbora, da posvečata tej panogi pri sestavljanju svojih proračunov vso pažnjo ter pospešujeta zlasti poenotenje produkcije, izvoz sadja in intenzivno oskrbo sadnega drevja.

ki je izbralo to pot. Ustanavljali so v ta namen produktivne zadruge in konzumna društva, ki pa so imela zelo spremenljivo usodo. Potem je bilo kmetijstvo, ki se je v obširni meri poslužilo zadružne organizacije. Tudi ribiči in brodarji so se zadružno or-

ganizirali. Šele v novejšem času pa je združna ideja prišla tudi v obrtniški srednji stan. Živahniješe gibanje pa opazimo komaj po koncu vojne. Značilna za združništvo Francije je strokovna stanovska razdelitev na podlagi državnega kredita. Tako se zbirajo kmetijske zadruge okoli „Crédit national agricole“ z edino izjemo močne zveze kmetijskih zadrug v zahodni Franciji, ki je neodvisna od državnega kredita in popolnoma svobodna od državnega zastopstva v svoji upravi, organizirana čisto po rajfajznovih načelih. Te kreditne zadruge delajo samo s svojimi sredstvi. Ribiške in brodarske zadruge se naslanjajo na „Crédit maritime“. Tudi delavske zadruge uživajo državni kredit.

Združno gibanje je dobilo večji pomen za srednji obrtniški stan, kot omenjeno, šele v povojnem času. Leta 1917 je bil sprejet zakon o mestnih obrtnih bankah (Banques populaires), ki seveda tudi črpajo svoja sredstva iz državnih kreditov. Ko sta bila ustanovljena Crédit artisanal (obrotni kredit) in „Crédit Hôtelier“ (hotelski kredit) kot državna kreditna zavoda, so bile ustanovljene tudi hotelske in obrtne zadruge, za katere je propaganda postala živahnješa.

Delovanje kmetijskih kreditnih zadrug pojasnjujejo sledeči podatki: Leta 1926 je bilo 5338 krajevnih zadrug z 345.988 člani, ki so organizirane v pokrajinskih zvezah, katere delajo z državnimi krediti. Deleži so znašali pri teh zadrugah 44.2 milj. frankov, rezerve 13 milj., hranilne vloge pa 110.2 milj. Pokrajinske zveze pa so imele sledeča sredstva: deležni kapital 71 milj. frankov, rezerve 68 milj. frankov, hranilne vloge 269 milj. frankov. K tem sredstvom pa pridejo še državni krediti, ki so znašali koncem leta 1926 702.5 milj. frankov.

V teh številkah so zapopadene samo tiste kmetijske zadruge, ki se poslužujejo

državnega kredita in so vsled tega podvržene državnemu nadzorstvu. V teh številkah pa niso vštete rajfajznove posojilnice zapadne Francije, nekako 1500 po številu in ne alzaško-lorenske zadruge, osnovane na podlagi še veljavnega nemškega združnega zakona.

Delovanje obrtnih bank (Banques populaires) je razvidno iz naslednjih podatkov: (Te banke so čisto mestne organizacije za obrtnike).

Leta 1927 je bilo obrtnih bank vseh skupaj 100 z 359 podružnicami na raznih krajih. Članov so imele 50.985. Vplačani deleži so znašali 89.8 milj. frankov, rezerve 28.8 milj., hranilne vloge 878.2 milj., državni krediti 143.2 milj. Promet je znašal 51 milijard.

Kot je videti iz teh števil, igrajo državni krediti v združništvu veliko vlogo. S tem je mogoče razložiti tudi vpliv države na združno organizacijo, ki pa je vsled sprememb v državni kreditni akciji še vedno nestalna. Načelno vprašanje, samopomoč ali državna pomoč se vedno ponavlja in s tem v zvezi tudi vprašanje, samouprava ali državno nadzorstvo.

Revizijskih zvez kot jih pozna naš združni zakon, francosko združništvo nima. Revizija je pod državnim nadzorstvom in jo izvršujejo osrednji kreditni zavodi, ki upravljajo državni denar.

Posebnega združnega zakona Francija ne pozna. Vendar se to občuti kot pomanjkanje in v zadnjem času se pojavljajo zahteve in načrti za tak zakon. V zahtevah po združnem zakonu prihajajo vedno zopet na površje stara nasprotstva med pristaši državnega nadzorstva ter med zagovorniki samostojnega združništva.

Zdi se, da bo moralo francosko združništvo napraviti še dolgo in težko pot, predno bo prišlo do pravne podlage, ki bo

odgovarjala vsestranskim interesom in ki bo pospeševala svoboden razvoj.

Žalibog imajo naši zakonodajalci v Belgradu vse preveč francosko zadružništvo za svoj vzor. To dokazuje zakon o kmetijskih kreditih in to kažejo mnogi drugi zakonski načrti. Francosko zadružništvo nam pa kaže samo to, da kjer ljudstvo nima smisla za

zadružništvo, tam zadružna organizacija nikoli ne uspeva. Pri nas pa smisel za tako organizacijo obstoja, zato državnega vmešavanja ni potreba. Posebno pa zato ne, ker nam država ne more nikoli nuditi take finančne podpore, ki bi poseganje države v zadružništvo upravičevala.

Revizor Karel Kristofič:

Kontrola obresti posojil in hranilnih vlog.

Pri posojilih in kreditih ne prihajajo le v poštev med letom plačane obresti in koncem poslovne dobe ob inventuri ugotovljene zaostale ter predplačane obresti, temveč vplivajo na končni uspeh letne bilance v veliki meri tudi razni bremen- in dobro-pisi v računu teh obresti. Te spremembe nastajajo zlasti pri izplačevanju in vračevanju posameznih posojil.

Z ozirom na to, da se pri večini denarnih zavodov zahteva od dolžnika, da plačuje pogojene obresti dovoljenega mu posojila vedno polletno vnaprej, mu mora posojilnica v slučaju predčasne vrnitve (delne ali celotne glavnice) povrniti obresti od na račun glavnice vplačanega zneska. Pri delnem vračevanju posojila se to izvrši potom dobropisa, pri polnem vračilu dolga pa se odveč plačane obresti vrnejo dolžniku v gotovini.

Vzlic temu mora posojilnica ob zaključevanju poedinih računov koncem vsakega leta ugotoviti tudi pravilnost posameznih obrestnih računov. Toda kako? Pravilnost posojil, naložb, hranilnih vlog in drugih bilančnih postavk ugotovimo na podlagi inventurnih izpiskov, toda za obresti nimamo niti popolnih tiskovin, kamor bi vpisovali razne bremenopise in dobropise. Ail naj kontroliramo dosledno vse obrestue

račune s tem, da ponovno preračunimo vse obresti?

V največ slučajih tega ni treba. Pač pa izvaja dober posojilničar kontrolo na drug način. Predvsem kontrolira svoje delo s tem, da nastale poslovne spremembe prenaša v glavne knjige (na osebne račune) takoj ob vpisu v dnevnik in potem še enkrat — in to vsak uradni dan posebej — naknadno pregleda posamezne vpise in obrestne račune. To izvršuje redno in točno, ker se zaveda, da more vsaka, tudi najmanjša poma povzročiti zadrugi veliko škode v obliki nezaupanja ali neprijateljstva. S takim delom varuje dober tajnik ugled posojilnice, na drugi strani pa vzdržuje v poslovnih knjigah najlepši red.

Toda ob času, ko se sestavlja inventura in vrše priprave za sestavo letnega računskega zaključka, ne zadostuje prejšnja skrb in točnost v poslovanju. Sedaj je treba v vsakem računu le ugotavljati čisti saldo, katerega pravilnost se mora tudi dokazati.

Za kontroliranje obrestnih računov poznamo več kontrolnih načinov. Tam kjer je za vse vlagatelje oziroma za vse dolžnike določena enaka obrestna mera, je kontrola teh obresti povsem enostavna. Z obračunom, ki obsega 25 postavk n. pr. ugotoviš pravilnost obresti vseh hranilnih vlog za celo leto.

Potem, ko si izvršil inventurne izpiske hranilnih vlog in posojil ter ugotovil njih pravilnost in soglasje z dnevnikom, vzemi polo trgovskega papirja in razdelnik (dnevnik) ter sestavi kontrolni obrestni račun po naslednjem vzorcu:

Kontrolni obrestni račun hranilnih vlog za leto 1928.

Dvigi	Glavnica	Za mesec	Obresti	Vloge	Glavnica	Za mesec	Obresti
	Din		Din		Din		Din
v januarju	19.671·93	12	1.180·26	Saldo 1./1.	983.467·78	12	59.008·02
„ februarju	2.350—	11	129·25	„ januarju	27.552—	11	1.515·36
„ marcu	23.994·75	10	1.199·70	„ februarju	8.543·88	10	427·15
„ aprilu	12.330·47	9	554·85	„ marcu	16.643·15	9	748·93
„ maju	9.248·53	8	369·92	„ aprilu	18.300—	8	732—
„ juniju	6.345·70	7	222·07	„ maju	21.978·36	7	769·23
„ juliju	6.648—	6	199·44	„ juniju	5.996—	6	179·88
„ avgustu	7.974·43	5	199·35	„ juliju	18.118·60	5	452·95
„ septembru	9.962·56	4	199·24	„ avgustu	15.783—	4	315·66
„ oktobru	6.734·50	3	101·01	„ septembru	28.954·30	3	434·31
„ novembru	37.845·57	2	378·45	„ oktobru	19.376—	2	193·76
„ decembru	13.323·89	1	66·62	„ novembru	23.653·50	1	118·26
„ 1. 1928 izpl. %	—	—	978·55	„ decembru	21.689·30	—	—
saldo	1.053.620·54		59.116·80				
Suma . .	1.210.055·87		64.895·51		1.210.055·87		64.895·51

Kontrolni obrestni račun posojil za leto 1928:

Izplačila	Glavnica	Za mesec	Obresti	Vplačila	Glavnica	Za mesec	Obresti
	Din		Din		Din		Din
Saldo 1./1.	450.000—	12	36.000—	Saldo predpl. %	—	—	3.648·40
saldo zaost. %	—	—	5.356·45	v januarju	3.560—	11	261·07
v juliju	15.400—	6	616—	„ juniju	8.577·50	6	343·08
v oktobru	12.000—	3	240—	„ septembru	9.850—	3	197—
31. 12. saldo predpl. %	—	—	2.247·78	31. 12. saldo zaost. %	—	—	4.197·38
					455.412·50	—	35.813·30
S. Sa . .	477.400—		44.460·23	S. sa. . .	477.460—		44.460·23

Pri kontrolnem obračunu za hranilne vloge mora biti saldo obresti enak skupnemu iznosu kapitalizovanih obresti, pri onem za posojila pa tvori končni saldo obresti

skupni znesek med letom vplačanih posojilnih obresti. Pri pravilnem računanju znaša razlika le nekaj par in sicer vsled sumaričnih izkazov v razdelniku.

Raiffeisen na Japonskem.

Na mnogih poljih je Japonska na vzoren način prevzela znanstvene pridobitve zapadne kulture. Vlada podpira z velikimi denarnimi

sredstvi znanstveno raziskovanje v namenu, da dvigne splošno blagostanje prebivalstva. Na ta način ni treba Japonski, da dela drage poizkuse, ker se lahko okoristi z ustanovami, ki so že dolgo časa preizkušene.

Predno se je vpeljalo na Japonskem kmetijsko združništvo, so študirali njegove vplive na kmetijstvo v najrazličnejših deželah. Rezultat tega študija je bila vpeljava nemškega združništva po rajfajznovem sistemu. Nemški združni zakon je bil skoraj dobesedno prevzet, le z malimi spremembami je bil prilagoden japonskim razmeram.

Spremembe so bile potrebne predvsem radi tega, ker stoji na Japonskem v ospredju mali kmetijski najemniški obrat. Najemniški obrat je posledica nekdanjega fevdalnega gospodarstva. Posestniki večjih posestev ne obdelujejo svoje zemlje sami, ampak se posvečajo drugim poklicem. Posvetstvo je v malih parcelah dano v najem. Posamezen najemnik ne dobi več, nego eno do dve njivi. Zaradi najemnine nastanejo vsako leto hudi boji med strankami v parlamentu, ki z zakonom določi končno višino. Najemnina je vsako leto druga.

Ne določi se pa znesek v denarju, ampak najemnik dobi svoj delež na žetvi in na drugih kmetijskih pridelkih. Povprečna najemnina znaša od 40—57 % letno. Od nekaterih manj važnih produktov ne dajejo najemniki nobenih deležev lastnikom zemlje.

Najemniški obrat igra na Japonskem zelo veliko vlogo. Na podlagi zadnjega štetja se nahaja na Japonskem sedaj 5,448.599 kmetijskih gospodarstev. Če primerjamo posestvene razmere kmetovalca z obdelano zemljo dobimo sledečo sliko:

- 1) Izključno lastna posest 1,725.034,
- 2) Izključno najemniški obrat 1,525.909,

3) Lastna posest in najemniški obrat 2,197.909.

Ker nimajo mali najemniki nobene lastne zemlje, postanejo lahko člani zadruga samo skupno s posestnikom zemlje, da na ta način omogočajo v neomejeni zavezi utemeljeno kreditno sposobnost. Na splošno pospešujejo posestniki združno gibanje v največji meri, ker je dvig blagostanja njihovih najemnikov v njih lastnem interesu.

Po poročilu univerze v Tokiju znaša število v združnem registru vpisanih zadrug 14.473 in število včlanjenih združnikov pa okrog 3.000.000. Funkcije zadrug ter pravice in dolžnosti članov so iste kot v Nemčiji.

Največjo skrb so posvečali dosedaj kreditnim zadrugam, toda tudi nabavne in prodajne zadruga in produkcijske zadruga pridobivajo vedno večji obseg. Okrog 1.500 zadrug je izključno nabavnih zadrug, ki jim dajejo kmetovalci prednost pred privatno trgovino; v njih kupujejo svoje potrebščine po ceni veletrgovine, ker so na drugi strani sami prisiljeni prodajati svoje pridelke tudi po ceni, ki velja v veletrgovini.

Za nadaljno izpopolnitev združne organizacije, posebno pa tudi za centralizacijo, se zelo prizadevalo vsi kmetijski krogi kakor tudi japonska vlada. Rajfajznova dela so poznana širokim krogom in v mnogih prilikah ter na kmetijskih zborovanjih proslavljajo očeta Raiffeisena kot „velikega moža“, ker je po njem bilo dvignjeno blagostanje japonskega kmetovalca.

© © © VPRAŠANJA IN ODGOVORI © © ©

Vprašanje 9: Ali se sme združnik pritožiti proti sklepom občnega zbora na sodišče?

Odgovor: Združni zakon o tem sicer

ničesar ne odreja, vendar se mora vsakemu združniku že po obstoječih zakonih priznati pravica, da sme izpodbijati take sklepe občnega zbora, ki bi bili v navskrižju s kako

odredbo pravil ali zakona. Vsak zadružnik mora imeti možnost, da brani svoje pravice in se mu mora ta pravica priznati tudi za slučaj, da se ni osebno udeležil občnega zbora. Enake pravice imajo tudi člani pri drugih pridobitnih družbah. Zlasti se bo lahko zadružnik pritožil in sklepe občnega zbora izpodbijal, ako ni bil občni zbor pravilno sklican, ali ako se sklepa o stvareh, ki niso bile postavljene na dnevni red. Med sklepe občnega zbora spadajo tudi volitve, katerih pravilnost je torej ravno tako mogoče izpodbijati. Tudi odklonitev kakega predloga s strani občnega zbora je sklep.

Vprašanje 10: Ali moramo dajati pojasnila davčnemu oblastvu, če bi nas vprašalo, kdo in koliko je dobil pri naši posojilnici obresti za svoje hranilne vloge?

Odgovor: Zakon o neposrednih davkih nikjer ne ustanavlja take dolžnosti in zato Vam ni treba dajati na razpolago omenjenih podatkov.

Vprašanje 11: Ali imajo posamezni člani zadruga pravico do vpogleda v revizijsko poročilo?

Odgovor: Revizijski zakon določa, da mora revizor po dokončani reviziji predložiti revizijsko poročilo zadruginemu načelstvu. Ako je bil revizor imenovan od revizijske zveze, predloži svoje poročilo načelstvu zadruga potom zveze, če je bil pa delegiran od registracijskega sodišča, ga predloži neposredno zadruginemu načelstvu. O revizijskem poročilu se mora obravnavati na prvem prihodnjem občnem zboru in se mora to kot posebna točka postaviti na dnevni red občnega zbora. Revizijsko poročilo se mora na občnem zboru dobesedno prečitati. Nadzorstvo (kjer ni nadzorstva, pa načelstvo), se mora na občnem zboru izraziti o uspehu revizije.

Iz teh določb revizijskega zakona se vidi, da posamezni člani nimajo pravice za-

htevati vpogled v revizijsko poročilo. Kdor se zanj zanima, se mora z njega vsebino seznaniti na občnem zboru in ob tej priliki eventuelno staviti predloge, ki bi bili v zvezi z navedbami revizijskega poročila.

Vprašanje 12: Ali more posojilnica odkloniti odpoved članstva takega zadružnika, ki še ni poravnal vsega svojega dolga?

Odgovor: Zadružni zakon daje vsakemu članu pravico, da odpove svoje članstvo kadarkoli hoče. Ta pravica se ne sme nikakor omejiti, tudi po pravilih ne. Lahko pa se otežkoči s tem, da se vpeljejo daljši odpovedni roki kakor jih predvideva zadružni zakon (§ 54). Edino na odpovedni rok, ki je določen v pravilih oziroma v zakonu je član vezan ob vložitvi odpovedi. Vsled tega bi ne bilo dopustno, če bi se hotelo veljavnost odpovedi napraviti odvisno od tega, ali je član izpolnil svoje obveznosti napram zadrugi ali ne. Seveda pa mora posojilnica članu v takem slučaju takoj odpovedati posojilo.

Vprašanje 13: Pri naši zadrugi imamo v pravilih določeno, da mora zadružnik v slučaju prostovoljne odpovedi članstva odpovedati najmanj tri mesece pred potekom poslovnega (t. j. koledarskega) leta. Od kedaj naprej začne teči ta rok?

Odgovor: Kot dan odpovedi ne velja oni dan, katerega je odpovedna izjava podpisana, in tudi ne dan, ko je bila odposlana po pošti ali kako drugače. Merodajen je edino le dan, ko je zadruga odpoved prejela.

Za odpovedne roke veljajo splošne določbe § 902 občnega državlanskega zakonika:

„Rok, določen s pogodbo ali z zakonom, je treba preračunati, ako ni drugače ustanovljeno, tako da se pri roku, določenem po dnevih, ne šteje dan, na katerega pade dogodek, od katerega teče rok.

Konec roka, določenega po tednih, mesecih ali letih, pade na tisti dan zadnjega

tedna ali zadnjega mesca, ki ustreza po svojem imenu ali po svoji številki dnevu dogodka, s katerim začne rok teči, ako pa ni tega dneva v zadnjem mescu, na poslednji dan tega mesca.

Pol mesca je petnajst dni, sredina mesca je petnajsti dan mesca.

Za začetek roka pride torej v poštev dogodek, ki je v tem slučaju odpoved. Da je odpoved veljavna, je treba, da jo druga stranka (v tem primeru zadruga) prejme. Zaradi tega je pri preračunanju roka merodajen oni dan, ko je odpoved dospela k zadrugi. Ako je treba odpovedni rok preračunati po mescih, preteče rok s tistim zadnjim dnem mesca, kateri dan odgovarja po svoji številki dnevu dogodka, s katerim začne rok teči. Ako torej odpove član 30. septembra in pride odpoved šele 1. oktobra k zadrugi, potem je odpoved vložena prepozno. Dogodek pade v tem slučaju na 1. oktobra, toda se prvi dan po gornji določbi § 902 o. d. z. ne vpoštevata. Če je pa zadruga prejela od-

poved že 30. septembra ali prej, potem bi bila odpoved pravočasno vložena in zadružnik bi prenehal biti član že s koncem dotičnega leta.

Ravno tako je odpovedni rok preračunati v slučaju šestmesečne odpovedi.

Vprašanje 14: Ali se sme izključeni član udeležiti občnega zbora z glasovalno pravico tudi tedaj, ko se ima sklepati o njegovi izključitvi?

Odgovor: Najboljše pojasnilo na to vprašanje daje razsodba najvišjega sodnega dvora z dne 5. januarja 1904, št. 14558/3, ki se glasi: „Izključen zadružnik nima, razun ako pravila kaj drugega ne odredajo, nobene pravice, udeležiti se občnega zbora, na katerem se ima odločiti o njegovem prizivu zoper sklep o izključitvi.“ Potemtakem bi smel izključeni član biti na občnem zboru navzoč takrat, ko se sklepa o njegovi izključitvi, samo tedaj, če bi mu pravila izrecno priznavala to pravico, drugače ne.

□ | □ | □ | □ | □ ZADRUŽNIŠTVO. □ | □ | □ | □ | □

Nov zadružni list. Savez srpskih zemljoradničkih zadruga v Novem Sadu, ki se je osnoval po razcepu Glavnega Saveza srpskih zemljoradničkih zadruga je začel izdajati svoj list pod imenom „Srpski zadrugar“.

† **Župnik Konrad Texter.** V nedeljo dne 27. januarja 1929 dopoldne je nenadoma umrl v Višnji gori, župnik in duhovni svetnik Konrad Texter. Pokojni župnik se je v odlični meri udeleževal v zadružništvu. Bil je eden med prvimi, ki so spoznali poslanstvo kreditnih zadrug za slovensko ljudstvo, ki so videli v kreditnih zadrugah ne le oporo ljudstva proti brezsrčnemu oderuštvi, ampak tudi pot in način za moralno povzdigo in za gospodarski napredek ljudstva. V tem

spoznanju je že leta 1900 ustanovil Hranilnico in posojilnico v Višnji gori, kateri je načeloval do svoje smrti, torej celih 28 let. Bil je ne le odgovorni načelnik, ampak tudi njen tajnik, knjigovodja in blagajnik. Pod njegovim vodstvom se je posojilnica razvila v močen ljudski zavod tako, da je ena naših najmočnejših podeželskih zadrug. Kot nesebičnega zadrugarja in previdnega gospodarja ga ni poznala le Višnja gora ter bližnja in daljna okolica. Njegove sposobnosti so kmalu spoznali tudi pri zadružni matici v Ljubljani. Tako je bil pokojni svetnik že 20. avgusta 1906 izvoljen v nadzorstvo Zadružne zveze v Ljubljani in je to mesto zavzemal do svoje smrti, torej nad 22 let. Bil je nekaj časa

tudi v nadzorstvu Gospodarske zveze. V imenu Zadružne zveze se je od pokojnega svetnika poslovil ob odprtem grobu predsednik nadzorstva g. Ignacij Zaplotnik. Zadružna zveza bo ohranila svojemu sodelavcu časten spomin. Naj v miru počiva!

Zadružništvo v mariborskem oblastnem proračunu. Za zadružništvo je določenih v mariborskem oblastnem proračunu za leto 1929 Din 220.000.—. Od teh odpade na postavko za ustanavljanje živinorejskih zadrug 70.000.— ter za pospeševanje zadružništva v splošnem Din 110.000.—; 40.000.— pa je določenih kot prispevek za izdajanje strokovnih listov. Seveda bo zadružništvo udeleženo tudi pri drugih postavkah, kakor n. pr. pri podporah za nabavo kmetijskih strojev, ki so proračunane na Din 30.000.—, ali pa pri podporah za ureditev vzornih moštarn, Din 74.000.— pri prispevku za povzdigo mlekarstva, Din 80.000.— pri prispevku za nabavo, vzrejo in vzdrževanje plemenske živine 190.000.— in pri drugih.

Vinarsko zadružništvo v inozemstvu. Ker tudi pri nas v zadnjem času raste zanimanje za vinarsko zadružništvo, zato bo naše zadrugarje gotovo zanimalo, kakšne uspehe je doseglo to zadružništvo v drugih državah. V Italiji, ki je brez dvoma ena prvih med vinorodnimi državami, ima vinarsko zadružništvo že močno organizacijo. V okrilju državne zadružne zveze „Ente Nazionale delle Cooperative“ obstoji posebna zveza kletarskih zadrug „Cantine sociali“, v katerih je včlanjenih 98 zadrug z 10.000 člani. Te zadruge vnovčijo letno po 700.000 hl vina. V Nemčiji, katere vinogradništvo se ima vsled hude inozemske konkurence vedno boriti s težavami, so se vinogradniki tudi oprijeli zadružništva kot sredstva za gospodarski prospek. Državna zveza nemških kmetijskih zadrug je imela leta 1927 283 vinarskih zadrug. Te zadruge so vnovčile v

omenjenom letu 131.671 hl vina. V svrhu primerjave, omenjamo, da je vinski pridelek v ljubljanski oblasti znašal v preteklem letu po cenitvah okrog 140.000 hl. Izborno imajo organizirano vinarsko zadružništvo Nemci v Transkavkaziji. Tam je bila leta 1920 ustanovljena produktivna in prodajna zadruga „Konkordia“. Ta se bavi tudi s prodajo vina. V mnogih ruskih mestih ima lastne prodajalnice, v katerih se proda letno produkcija od kakšnih 20 milijonov litrov vina. Ker so transkavkazijska nemška vina priznana v Rusiji kot izborna, zato je naravno, da nima zadruga s prodajo vina velikih težav. Zadruga ima tudi svojo entimološko postajo, ki je zelo vzorno organizirana. Uspeh boja proti škodljivcem in zadružnega dela za izboljšanje produkcije se vidi najbolj iz tega, da je 50% celokupnega vinskega pridelka v Azerbejdžanu iz vinogradov „Konkordije“, čeprav razpolaga zadruga le s 6% vinorodne površine v deželi.

Odlikovani zadrugarji. Ob priliki desetletnice ujedinenja so bili na predlog kmetijskega ministra odlikovani z zlato medaljo ti-le slovenski zadrugarji: Jakob Rajh v Ljutomeru, Mihael Hrastnik v Laškem, Ivan Škrabec v Starem trgu pri Ložu, Josip Stoklasa v Šmarju pri Jelšah, Ivan Brenčič na Vrhniki, Franc Sparl v Jarenini, Anton Jakopič v Dobropoljah, Ivan Čuš v Hlaponcih, Josip Poznič v Gradišču pri Lukovici, Anton Toman v Konjicah, Ivan Simonič v Semiču, Tomaž Korpar v Osluševcih pri Ptuj, Jakob Jan v Gorjah pri Bledu, Ivan Rotovnik v Legnu, Anton Umnik v Šenčurju, Simon Prešeren v Poljčanah, Martin Colarič v Kostanjevici, Alojz Mihelčič v Bregu pri Celju, Ivan Kolenc v Črenšovcih, Franc Tolas v Dobovi, Mihael Gjorek v Murski Soboti, Dominik Kotnik v Guštanju, Ivan Šinkovec v Ambrusu, Martin Steblovnik v Šmartnem ob Paki in Ivan Lovrač v Mediji-Izlake. Odlikovanim zadrugarjem, ki so do-

bili na ta način javno priznanje za svoje zadržno delo iskreno čestitamo.

Zadržna Zveza v Trstu razpuščena. Kakor poročajo časopisi, je tržaški prefekt imenoval Zadržni Zvezi v Trstu komisarja, ki ima nalog, da izvede likvidacijo. Na lanskem občnem zboru je dobilo načelstvo in nadzorstvo zveze fašistovsko večino. Pravila so tudi bila tako spremenjena, da bi večino članov v načelstvo in nadzorstvo delegirala državna zveza oziroma fašistovska stranka. Vzrok sedanjega razpusta je menda iskati v gospodarskem stanju zveze.

Zadržništvo in produkcija umetnih gnojil. Največja italijanska pokrajinska zadržna zveza, to je Zveza italijanskih kmetijskih zadrug v Piacenzi (Federazione italiana dei consorzi agrari) ima 17 tovarn za umetna gnojila in sicer za superfosfate. V teh zadržnih tovarnah se producira ena četrtnina vse italijanske produkcije superfosfata. Na ta način je zadržništvu mogoče, da odločilno vpliva na trg umetnih gnojil in da preprečuje drugim tovarnam, da bi samovoljno določale cene in pogoje v škodo kmetovalca.

© © © © © GOSPODARSTVO. © © © © ©

Ljubljanski oblastni proračun. Finančni minister je z malo spremembo odobril proračun ljubljanske oblastne skupščine. Dohodki so ugotovljeni z vsoto 69,639.206 Din in z enako vsoto tudi izdatki. Spremembe vsled sklepa finančnega ministra so: 200 % na oblastna doklada k državni taksi za gostinjske in kavarniške pravice (tar. post. 61. taksnega zakona) se zniža na 50 %; državna dotacija iz ministrstva za narodno zdravje se zviša za 60.000 Din; dotacija kmetijskega ministrstva se pa zniža za 372.100 Din. Od glavnih dohodkov po odobrenem proračunu odpade na državne prispevke 20,587.107 Din, na oblastne doklade k državnim davkom in na naklade Din 28,290.000, na lastne dohodke zdravstvenih in skrbstvenih ustanov 7,635.500 Din, na povračilo oskrbnin zdravstvenim zavodom od drugih oblastev Din 2,500.000, na prispevek države za vzdrževanje deželnih cest 2,566.400 Din, za prihranek iz leta 1928 Din 4,000.000, na samostalne oblastne davke in takse Din 2,350.000, in na prispevke okrajnih cestnih odborov za cestarje 1,200.000 Din. Dohodki pa so proračunani sledeče: za splošno oblastno upravo

3,361.564 Din, za deželno kulturo 9,838.804 Din, za javna dela in oblastno imetje Din 13,867.904, za obrt in trgovino pa 2,000.000 Din, za asanacijo vasi 2,196.000 Din, za zdravstvo 26,510.668 Din, za socialno skrbstvo 6,010.568 Din, za prosveto 2,120.000 Din, za dolgove 1,433.698 Din, za preskrbnine 200.000 Din in za razne stroške ter proračunsko rezervo 2,100.000 Din.

Mariborski oblastni proračun. Celokupni izdatki mariborskega oblastnega proračuna so ugotovljeni z Din 62.996.000.—, Dohodki pa z Din 63,451.000.—. Dohodki se razdelijo: državna dotacija 12,411.000.— oblast. imovina in oblast. zavodi 25,593.000 davki, takse in doklade 22,726.000 in razni dohodki pa 2,720.000. Izdatki pa so proračunani sledeče: za zdravstvo 17,148.000 za oblastno imovino (največ zdravilišča) 16,114.000 za javna dela 9,392.000 za kmetijstvo 6,172.000 za osrednji urad 5,308.000 za oblastne dolgove 3,000.000 ter za socialno skrbstvo 1,528.000. Ostalo pa odpade na druge postavke in sicer v prvi vrsti za šolstvo in za prosveto, za obrt, trgovino in industrijo itd.

Domači hranilniki in propaganda za varčevanje. Vporaba domačih hranilnikov se vedno bolj širi, ker vsi spoznavajo, da so hranilniki prav uspešno sredstvo za pospeševanje varčevanja. V namenu, da bi hranilnike čim bolj razširila, je Beogradska trgovačka banka podarila en hranilnik malemu prestolonasledniku Petru in s tem obrnila pozornost najširših krogov na domače hranilnike. Dočim se je prej posrečilo tekom dolgih let razdeliti le okrog 300 hranilnikov, ter nabrati potom njih Din 150.000 hranilnih vlog, je lansko leto tekom deset mesecev izdala 900 hranilnikov, v katerih se je nabralo 700.000—. Kakor vidimo se je banki njena reklama prav izvrstno izplačala.

Kmetijsko vprašanje v Sloveniji. Naša gospodarska literatura je majhna, kakor smo mi majhen, tudi gospodarsko majhen narod. Zato je vsako tozadevno delo toplo pozdraviti. Publicist Fran Erjavac si je zadal težko nalogo orisati od vseh strani kmetiško vprašanje v Sloveniji. Nimamo še dovolj statističnega gradiva, da bi napravili sliko popolno, toda kljub vsem manjšim nedostatom podaja ves kompleks kmet. vprašanja in je verna slika naših razmer. Avtor je v prvem delu podal tudi par zanimivih podatkov iz zgodovine slovenskega kmeta, nato je orisano današnje stanje slovenskega kmetijstva; obširno se bavi avtor z vzroki in posledicami krize našega kmetijstva. Najvažnejši pa je del, ki govori o novih potih: obravnava posestne reforme, umno kmetovanje, gospodarsko politiko v prid kmetijstvu, samopomoč in potrebne socialne reforme. Končno se peča z odnošaji kmeta do drugih stanov. Kakor smo že omenili, je to delo edino, ki podaja ves kompleks našega najvažnejšega problema: kmetijskega. Razprava, ki obsega

110 strani, je izhajala od 1926 do 1928 in je pregledana, popravljena in izpopolnjena z novjšimi podatki. Knjiga stane 25 dinarjev in se dobi v vseh knjigarnah; založila pa jo je Jugoslovanska kmetijska zveza.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra basis 18% Din 125—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 kg in po 100 kg à Din 92—, kalijeva sol po 100 kg Din 170—, kostni superfosfat Din 128—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 285—; kostna moka Din 120—; mavec (gips) Din 40—; nitrofoskal v pločevinastih bobnih Din 200—; cement dalmatinski Din 58—; klajno apno Din 350; lanene tropine Din 390; modra galica Din 8—; žveplo Din 320. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100—; slamoreznice Din 1.700— do 2.000—; čistilnik 10 sit Din 1.500—; Plugi Din 500— do Din 940; reporeznica M. R. Din 550—; trijerji Din 2.000— do 3.500—; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200—; robkači Din 900—; sadni mlini Din 1.400— do Din 1.700—; brzoparilniki Din 1.400— do Din 2.800—; kosilni stroji Din 2.000—. Razen tega imamo na zalogi še vse vrste poljedelskih strojev in ognjavarne blagajne.

Občni zbor Gospodarskega društva na Vrhniki, i. z. z o. z., se bo vršil 10. marca 1929 ob 3. uri pop. v Rokodelskem domu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. volitve načelstva. 5. volitve nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vurbergu, i. z. z n. z., se vrši dne 24. februarja 1929 ob 3. uri pop. v stari šoli v Vumbahu hiša št. 2. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske gospodarske zadruge v Zagorju, i. z. z o. z., se vrši dne 24. febr. 1929 ob pol 3. uri pop. s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva. 2. potrditev rač. zaključka leta 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Narodnega Gospodarja“ Ljubljana, Zadrúžna zveza. Izdajatelj: „Zadrúžna zveza“ v Ljubljani. — Odgovorni urednik: Anton Kralj, tajnik „Zadrúžne zveze“ v Ljubljani.

Občni zbor Kmetijskega društva v Hrastju pri Kranju, r. z. z. o. z., se bo vršil 24. febr. 1929 ob 3. uri pop. v društvenem domu s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo blagajnika in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Jakobu ob Savi, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 24. marca 1929 ob 3. uri pop. v posojilničnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za 1. 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 1. aprila 1929 ob 7. uri v dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva za Št. Janž in okolico, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 1. aprila 1929 ob 8. uri v dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju, r. z. z. n. z., se bo vršil 24. febr. 1929 ob 15. uri v Društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 5. slučajnosti.

I. redovita godišnja glavna skupščina Zadruga za štednjo i zajmove u Sv. Jurju u Trnju, s. n. j., če se obdržavati u župnem uredu u Sv. Jurju u Trnju na dan 24. febr. 1929 u 14 i pol sati s ovim dnevnim redom: 1. izveštaj upravnog odbora. 2. izveštaj nadzornog odbora. 3. odobrenje bilance za g. 1928. 4. izbor nadzornog odbora. 5. eventualija.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice za Slovenjegraški okraj v Št. Liju pod Turjakom, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. sušca 1929 ob 3. uri pop. v prostorih posojilnice. Dnevni red: čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. poročilo načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

XXIV. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Komendi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 17. februarja 1929 ob 3. uri pop. v hranilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kresnicah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. marca 1929 ob 11. uri v prostorih hranilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 2. nadomestna volitev enega člana nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Loškem potoku, r. z. z. o. z., se vrši dne 19. marca 1929 v zadrugijskih prostorih na Hribu ob 3. uri pop. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Laporju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. febr. 1929 ob pol 8. uri dop. v posojilničnem prostoru v Laporju hiša št. 4. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaključka za 1. 1928. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Mošah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 3. marca 1929 po jutranji maši v Društvenem domu v Smledniku. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Naklem, r. z. z. o. z., se vrši dne 10. marca 1929 ob 3. uri pop. v stari šoli. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Novem mestu, r. z. z. n. z., bo v ponedeljek, dne 11. marca 1929 ob pol 2. uri pop. v uradnih prostorih z dnevnim redom: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Pavlu pri Preboldu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. febr. 1929 ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Podkorenu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 7. aprila 1929 ob 14. uri v zadrugijski hiši. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. volitev razsodišča. 8. oddaja prostorov v najem. 9. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Ponikvi ob j. ž., r. z. z. n. z., se vrši dne 24. februarja 1929 ob 15. uri v posojilnični sobi z dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za 1. 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Prečni, r. z. z. n. z., se vrši 24. febr. 1929 s sporedom: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaklj. za leto 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Predosljah, r. z. z. n. z., se vrši dne 10. marca 1929 ob 3. uri popoldne v Društvenem domu s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Prihovi, r. z. z. n. z., se vrši dne 19. marca 1928 po večernicah v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sevnici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 28. febr. 1929 v tuk. posojilniških prostorih ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Elektrostrojne zadruge v Sorici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 10. marca 1929 ob 2. uri popoldne v Sp. Sorici št. 2. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obnem zboru. 2. poročilo a) načelstva. b) nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sorici, r. z. z. n. z., se vrši 3. marca 1929 v Spodnji Sorici št. 2. ob 2. uri pop. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obnega zбора. 2. poročilo o izvršeni reviziji. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobrenje rač. zaključka za l. 1928. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Pašne zadruge za občine Selca, Železniki in Sorica, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 19. sušca 1929 ob 3. uri pop. v prostoru hran. in posojil. na Češnjici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. predložitev rač. zaključka za leto 1928. 3. sprememba pravil. 4. slučajnosti. Ako bi ob napovedanem času ne bilo dovolj članov navzočih, se prične čez 1 uro na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število navzočih.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Slovenjgradcu, r. z. z. n. z., se vrši dne 26. febr. 1929 v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. revizijsko poročilo. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Pašniške in bikorejske zadruge v Solčavi, r. z. z. o. z., se vrši dne 12. marca 1929 ob 8. uri v zadrugi dvorani po dnevnem redu: 1. poročilo predstojništva in nadzorništva. 2. čitanje zadnjega zapisnika obnega zбора. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobrenje računskega zaključka za leto 1928. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Gospodarske zadruge v Šmarju pri Jelšah, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo dne 24. febr. 1929 ob 15. uri v Katoliškem domu. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnikov ustanovnega in izrednega obnega zбора. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji, r. z. z. n. z., se vrši dne 24. februarja 1929 in sicer ob 7. uri dopoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. sprememba pravil. 7. čitanje revizijskega poročila. 8. slučajnosti.

Glavna redovita skupština Hrvatske seljačke štedionice u Štrigovi, s. n. j., obdržavati će se dne 10. marta 1929 u 8 sati ujutro sa slijedećim dnevnim redom: 1. čitanje računskoga zaključka za godinu 1928 i istoga odobrenje. 2. podeljivanje absolutorija upravnom i nadzornom odboru. 3. izbor uprav-

noga odbora. 4. izbor revizijskoga odbora. 5. eventualia.

Občni zbor Kmetško delavske hranilnice in posojilnice na Teharjih, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 3. marca po prvi sv. maši v hranilničnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obnega zбора. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva. 4. poročilo nadzorstva. 5. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 6. volitev članov načelstva in nadzorstva za novo 3 letno poslovno dobo (v smislu pravil). 7. čitanje došlih važnih dopisov za razne podpore. 8. slučajnosti.

23. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z. n. z., se bo vršil v veliki dvorani Ljudskega doma v Št. Vidu nad Ljubljano v nedeljo dne 24. februarja 1929 ob 15. uri pop. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem rednem obnem zboru. 2. poročanje načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. predavanje. 6. slučajnosti.

XXVI. redni občni zbor Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 24. f. br. 1929 ob 7. uri v Ljudskem domu v Št. Vidu nad Ljubljano. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obnega zбора. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje račun. zaključka za leto 1928. 4. dopolnilna volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vodicah, r. z. z. n. z., bo v nedeljo 10. marca 1929 ob 3. uri pop. v mali dvorani Doma. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 3. sprememba pravil in odobritev zadrugnega poslovnika. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Vodicah, r. z. z. o. z., bo v nedeljo 10. marca 1929 ob pol 8. uri zjutraj v mali dvorani Doma. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 3. sprememba pravil in odobritev zadrugnega poslovnika. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Živinorejske zadruge v Vodicah, r. z. z. o. z., bo v nedeljo 17. marca 1929 ob 3. uri pop. v veliki dvorani Doma. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. sprememba pravil in odobritev zadrugnega poslovnika. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Voklem pri Kranju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 24. februarja 1929 ob pol 10. uri v šoli v Voklem. Dnevni red: 1. odobrenje zapisnika zadnjega obnega zбора. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vranskem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. februarja 1929 ob pol 15. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obnega zбора. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobrenje računskoga zaključka za leto 1928. 5. volitve načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.